

EXAMEN

QUO

Fundamenta Reformationis,

1

*Luthero & Calvino in Ecclesia, ut ipsi ja-
Etant, instituta discutuntur.*

Omnibus ejusdem Sectæ Prædican-
tibus, ut quàm primùm solidè ad obje-
cta respondeant,

Propositum.

CVM ADIVNCTO
duplici Syllogismo Apo-
dictico.

PER

R. P. JODOCUM KEDD,
SOC. JESU.

Zachar. 13. v. 9.

Probabo eos sicut probatur aurum.

VIENNÆ AUSTRIÆ,

Typis MATTHÆI RICHTII, Anno M. DC. LV.

S. Augustinus ad Orosium.

Quid opus est ire per amputandos ramos loquacissimi erroris, cujus radicem effodere atque extirpare compendium est?

AD MAIOREM DEI
GLORIAM
ET
ANIMARVM SALVTEM.

Permissu Superiorum.

ILLUSTRISSIMO DOMINO,

DOMINO

ERHARDO FERDINANDO,
Sac: Romani Imperij Comiti Truch-
sefs de Wetzhausen, Sacræ Cæsareæ Maje-
statis Camerario & Colonello,

*Nec non Vratislaviensis Ducatus Capitaneo,
Domino suo honorando.*

Um Hæreses à fundamentis eversum eo, omniū
Conversionem Animarum ad unius Fidei Veri-
tatem intendo, Comes Illustrissime. Ferit enim
commiseratio medullas, quòd tam multi salutis suæ pre-
tium intra errorum ponentes defensionem, verum diju-
dicare sive nolint, sive non possint. Sicq; alterius perti-
nax in malo cæcitas, sternit alteri gradum ad ruinam.
Atque quemadmodum effecta quælibet ad suas Causas
reducta Naturam clariùs demonstrant: ita & Hæresis (id
quod S. Hieronymus acutissimè observavit) si suæ origi-
nis principia repetat & altiùs reflectat, non poterit lucem
veritatis effugere, quin se deprehendat in Abyssò perdi-
tionis æternæ. Hoc igitur quoad viribus eniti potui, la-
borandum mihi proposueram, ut istò brevi examine, re-
lictis rivulis ad fontem ipsum deveniens, singulis Hetero-
doxis ostenderem, quam à malis causis, atque principijs
propaginem suam traherent, neglecto veritatis omnis
principio, quod est Christus & Ecclesia, cui meo propo-
sito quoniã frivolè simul & frigidè se Micrelius & Waldt-
schmidt opposuerunt, quorum alter Te quoq; impuden-
ter, abundè licet à Te repressus, aggredi non erubuit,

X

Respon-

Responsiones eorum denuo ad idem examen à me vocatas, ad Te quoq; iteratò redire volui. Tu interim Illustrissime Comes, laboris mei conatum eo promoveas pietatis affectu, quem omnibus rem Catholicam propugnantibus exhibere soles. Et quæ ingenij tui subtilissimi, acutissimiq; rara dos, & fervoris incensissimi mira virtus est, ipse fidei propugnator acerrimus stas contra hostium irruptiones, ac Micrelium nuper argutantem contra te, & oggantem, litteratissimis tuis, & judicio plenis scriptis, brevissimo quidem, sed acutissimo ac solidissimo responso præclare fulminasti. Hoc tibi gratior accidam, quòd sacræ tuæ, ac Cœli Triumphis dignæ militiæ me commilitonem adjungam, non qui suppetias ullas minime indigenti feram, sed qui Victoris felicissima legens vestigia de palmis tuis insultem hostibus, tibiq; de hostibus trophæa statuam. Effecit DEUS optimus maxlmus per te ut sapientissima Consiliorum tuorum directione, jam plures magnæ animæ repudiatâ hæreseos caligine, Solem Catholicæ veritatis velut sidera imbiberint.

Quàm Vellem ut Romani Cœlum Imperij te velut Phosphoro præcedente, Soli huic lacteam ad foeliciter exspaciandum viam in illustribus pluribus animis velut Germani Zodiaci nobilissimis signis aperiret, ad sinceræ lucis radios per omnem latè Germaniam diffundendos. Ita Tu Illustrissime Comes desideras, & ego voveo. Vienna Anno salutis, 1655.

*Illustrissima Dominationis Vestrae
Devotiss: Servus in Christo*

JODOCYS KEDD, SOC. JESV.

EXAMEN LUTHERANÆ RE- FORMATIONIS.

Quandoquidem è Lutheri secta prædicantes, sese passim Evangelii vindices atque Ecclesiæ Reformatores, apud imperitam maximè plebeculam, jactitant : illis ego antehac in hoc Examine ad veritatis Tribunal diem dixi ; ut illa, velut æquissima rerum arbitra, in re tanta, tam dubia, toties agitata, pro ea tandem parte decerneret, quæ causam suam optimis stabilitam comprobasset argumentis.

Respondit quidem Micrælius & Waldschmied verba multa, quantum ad rem, paulò post videbimus, si pauca quædam Notabilia pro lectore dirigendo claritatis causa præmiserimus, quæ Micrælius, & alii Lutherani Prædicantes, libenter solent tenebris involvere, ne præstigiæ eorum & fraudes ad lucem tractæ se ipsis cadant.

Notandum igitur I. quando Christus voluit fundare Ecclesiam, quam acquisivit sanguine suo, voluisse utique instituere non Babilonicam confusionem, ubi nullus ordo, nulla esset subordinatio, nulla subjectio, nullus Magistratus, nullus, qui adiri posset iudex, &c. sed talem Ecclesiam quæ tanto copiosior esset in gratiâ, in sanctitate vitæ excellentior, in Sacramentorum efficacia præstantior, in administratione ordinatior, in doctrina certior : quàm prior fuerat Dei

Ecclesia vel sub lege naturæ, vel sub scripta Moysis, quanto præstantior excellentiorque est, umbrâ adumbratum, figuratum figurâ, promissum promissione.

I I. Non omnia vel ad fidem, vel ad mores, creditu scituque, necessaria, ab Evangelicis & Apostolicis esse simul & semel omnia literis consignata: sed quædam, successu temporis, occasione hæresum, nascentium esse deinde decisa, v.g. circumcisionem non esse necessariam fidelibus, uti nec reliquis legis antiquæ ceremonialibus eos obligari, Actor. 15. Ubi tamen iussi fideles ab immolatis simulachrorum, sanguine & suffocato, &c. quædam sine scripto ab Apostolis in stabilem traducta consuetudinem, de manu, ut ajunt, in manum tradita, & constanti Ecclesiæ ac nunquam interrupto usu ad nos pervenisse, qualia Apostolus innuit 2. ad Timoth. 2. cum ait: *Tu ergo fili mi confortare in gratia, quæ est in Christo IESU; & quæ audisti à me per multos testes, hac commenda fidelibus hominibus, qui idonei erunt & alios docere.* Ubi Apostolus expresse, non de scriptis loquitur, sed auditis: & qualia deinde fuerunt, usus cœnæ Domini tempore matutino, abrogatio Sabbathi & institutio diei Dominicæ, festa pentecostes, Paschatis, Nativitatis Domini, & deinde Apostolorum, &c. quædam etiam usitata primùm, deinde iustis de causis sublata; ut comestio in templis publica profanorum ciborum, &c. quædam prohibita primum lege positivâ, ut abstinentia à sanguine & suffocatis, quæ deinde abrogata, usu ipso Ecclesiæ approbante, desierunt obligare fideles.

I I I. Fuisse Ecclesiam velut Rempublicam benè ordinatam, in qua Actor. 20. *Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, & attendere sibi & universo gregi.* Et Christus teste Apostolo ad Eph. 4. *Dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios verò Evangelistas, alios autem Pastores & Doctores, ad consummationem Sanctorum in opus Ministerij, in adificationem Corporis Christi, &c.* Cujus rei causam dat, ut scilicet, *non circumferamur omni vento doctrina, in nequitia hominum, in Astituta ad circumventionem erroris.* Et Apost. Paulus ad Tit. 1. ait: *Hujus rei gratiâ reliqui te Creta, ut ea, quæ desunt corrigas, & constitutas per civitates Presbyteros, sicut & ego disposui tibi.*

I V. Jussisse Christum, ut Petrus pasceret ejus oves, sine cuiusquam, nec aliorum quidem Apostolorum, qui utique oves Christi erant, ullâ additâ exceptione: Christum S. Petro promississe, quod ejus fides non esset defectura, fides, inquam, non mores, & vita, quæ & alia, etsi Hæretici nolint intelligere de Primatu Petri: hoc tamen velim advertas Lector, S. Petro primatum in Ecclesia uti & ejus Successoribus Pontificibus Romanis non primis tantum seculis, post Christum & Apostolos proximis, sed omnibus sequentibus ad nos usque ab omnibus, qui se Christianos nominarunt esse concessum, & reverenter agnitum: omnibus, inquam: cui nihil obstat, quod diversis temporum intervallis à Romanorum Pontificum obedientiâ, & totius omninò Christianæ Ecclesiæ unione recesserint, & Primatum eorundem deinde impugnarint. Episcopi Arriani, Firmilianus cum alijs Africæ & Cappodociæ Episcopis, uti & plerique Orientales, ac priore denique seculo Lutherus, Calvinus, alijsq; in quos hi mox divisi sunt, hæretici: nihil, inquam, hoc obstat; omnes enim isti, quando vel Episcopi vel Præsbyteri ordinati sunt, dependentes à Romano Papâ ut capite universalis Ecclesiæ, ut infallibili omnium controversiarum Judice, ordinati sunt; ejusq; se ut summi universalis Ecclesiæ Pastoris, & Christi in terris Vicarij, obedientiæ subjecerunt, & in ea multo tempore perstiterunt. Ubi velim, tibi Mysteriorum prædicantiæ Hæreticæque fraudis detegi patiaris. quæ enim causa fuit his omnibus, ut contra constanter ab Apostolis ad nos usque, ut dixi, Summorum Pontificum agnitum in Ecclesia Primatum insurgerent, seque ab Ecclesiæ unitate separarent, ac in dubium vocarent Christi, S. Petro & ejus Successoribus, secundum unanimitatem Conciliorum, & SS. Patrum consensum, factas in sacris Evangelijs promissiones? si rectè rem suis momentis ponderes, nihil invenies aliud, quam superbiam, & proprij Judicij pertinaciam, ac temporalia quædam, quæ inde sperabant commoda. Cum enim surgentes Hæresiarchæ viderent, usitato ab Apostolis & Ecclesiâ more, suas, quibus pertinaciter & superbe inhærebant, opiniones facillè damnandas, ac primo statim in semine suffocandas, hoc omnes & semper egerunt, ut contra Iudicem exciperent, seq; secularium Regum aut Principum potentiâ, obiecto lucri alicujus, veluti pingui & sapido

bolo ; aut plebis favore, propofitis vitæ liberioris ac licentiæ commo-
 dis, munirent, hocque efficerent, ut, Judicis autoritate repressâ,
 pro suâ quisque libidine impunè doceret, quod vellet, viveret, ut li-
 beret : denique re ipsâ superbè abuterentur omnes arreptâ potesta-
 te, quam Pontifici per nefas, Principum potentiâ confisi, dolosè ne-
 garunt, eâque tam licenter abuterentur, ut plus sibi, à tot seculorum,
 Conciliorum, SS. Patrum consensu recedentibus, superbè arrogae-
 rent, quam unquam ab Ecclesiâ Romanâ Catholicâ Pontificibus tri-
 butum fuit. Quod certè aliud non est, quàm si quis juratus Imperij
 subditus, lite aliquâ surgente, contra suum non tantum in Saxonia
 v. g. Principem, sed contra Imperatorem ipsum, totaq; Imperij Co-
 mitia excipere vellet, cum judicem tamen alium habeat in terris nul-
 lum, sed ad Codicem legum provocaret, eumque intelligi vellet in
 suum commodum, contra totius Romani Imperij sensum ; ac si plus
 ille saperet, quam hi omnes. quis talem non stultum diceret, & ma-
 læ causæ nequissimum Patronum, mille crucibus dignum.

Unde si accuratè doctrinam Prædicantium ad principia re-
 voces, nullo alio fundamento eorum deliria nixa invenies, quàm,
 quia ita Lutherus, ita ipsi volunt & sentiunt, tanquam tota an-
 tiquitas, omnes Sancti Patres erraverint, quia errare singuli potu-
 erunt, ipsi nequaquam possint non tantum omnes, sed nec singuli,
 quia ita ipsi asserunt ; hinc adeò Lutherus in suis divisus est, ut,
 cum ubique Lutherum clament, nescias omnino quis verè Lu-
 theri sit. Ipsi enim sibi volunt esse judices, dum solam, judicem,
 clamant, scripturam, quam ad suum quisque cerebrum, ad suas
 quisque sententias, ut vult trahit & accommodat, ab omni Judice
 & censore securus, modo Lutheri exemplo (qui & Papæ & Concilio
 se subjecit quidem, ita tamen, si conformiter scripturæ judicaretur,
 judicatus autem & damnatus, exceptit ; quia scripturam à Iudicibus
 intelligi secundum suum sensum voluit, adeoq; re ipsâ superiori se
 judicio submitit, si illud suo se judicio accommodaret. quod aliud
 dicere non erat, quam : submitto me non vobis, sed mihi, cui ulti-
 matum judicium reservo, nec ulli me alteri submitto) ita cautus sit,
 ut Principis cujuscunque favore, in ejus ditione sit defensus.

V. Notes velim, quid nomine Ecclesiæ Catholicæ, aut universalis venire velim, quando eam cum Catholicis, conformiter scripturæ & DEI promissis, à periculo erroris absolvo. Non enim accipio Ecclesiam invisibilem triumphantem iam beatorum; apud illos enim, quia secundum Apostolum fides evacuata est, & in ejus locum visio successit, nec error in fide locum habet, nec de ijs accipi possunt Christi promissa, quando contra suam Ecclesiam pollicitus est portas inferi non prævalituras, cumque eâ se mansurum omnibus diebus, usque ad consummationem sæculi, eam se à Spiritu Sancto doctum iri omnem veritatem &c. Neque de imaginaria Ecclesia invisibili, prout in singulorum fidelium cordibus, actus fidei quidam latentes existunt; de ijs enim veluti singularium hominum, non loquuntur loca Scripturæ, notabili tertio allegata, sed de Ecclesia visibili, quæ sensibili scriptorum, verborumq; ministerio ab Apostolis, Prophetis, Evangelistis, Doctoribus, Pastoribus, visibilia Christi & Ecclesiæ membra instruit, secundum illud Act. 20. & alijs supra citatis locis, docendo, instruendo, corrigendo, leges utiles ferendo sensibiliter, hominibus sensibilibus, & sensu utentibus. ut satis insaniam eorum mirari nequeam, qui suis delirijs tuendis ad invisibilem quandam Ecclesiam confugiunt, quam ne ipsi quidem, qualis sit aut esse debeat, explicare possunt, alijs quam tenebras amantibus, quiq; se invicem scabunt, ut Mulus Mulum. sed eum sub nomine universalis Ecclesiæ, intelligo fidelium omnium cœtum, qui sub uno visibili, universali capite & subordinatis ei adhaerentibus Prælati, & aliarum particularium Ecclesiarum Episcopis rotam constituit communitatem Christianam & universalem Christi Ecclesiam, sicut particularem quandam Ecclesiam constituit certi alicujus territorii fidelium cœtus, sub uno item particulari Episcopo velut capite, & adhaerentibus ei, ac subordinatis Prælati, habentque singuli se ad suos Episcopos & Prælatos, sicut Saxones v. g. ad suum Principem & ejus Consiliarios; Hi autem omnes simul cum suis Prælati & Episcopis, sicut Saxones cum suo Principe ad Romanum Imperatorem, ita, ut aliquo modo in Ecclesia sint Concilia, quod in Romano Imperio Comitia Imperialia: & sicut Romanus Imperator Ferdinandus III. ut Archidux Austriæ, est peculiaris Princeps & particulare caput.

provinciarum Austriacarum, & tamen simul Princeps ac caput universale, totius Imperii : Ita Pontifex Romanus est particularis Episcopus Ecclesie particularis Romanæ, & simul Episcopus universalis totius Ecclesie, quæ à Roma velut capite Orbis, propter prærogativam Principalitatis, Romanæ denominationem accepit Ecclesie. Hujus inquam Ecclesie regimini, non singuli tantum fideles, sed singulæ etiam particulares Ecclesie, ut in Republica sapienter ordinata, tanquam legitimo Magistratu à CHRISTO ipso & Apostolis, ut in notabili 3, ostendi, instituto, ita obedire tenentur, ut si inobedientes & refractariæ sint, illis dictum sit: *qui Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus.* & illud S. Augustini, *Deum non habebit Patrem, qui Ecclesiam noluerit habere matrem.* de his quoque universalis Ecclesie Capitibus acceptum volumus, quando dicimus Ecclesiam universalem ex vi promissionum Christi errare non posse, ob infallibilem assistentiam Spiritus Sancti; non de particularium Ecclesiarum Episcopis & Prælati, nisi in quantum conjuncti manent cum universali Ecclesie Pastore, & ejus legitimo Ecclesiastico Magistratu, qui, sic acceptus, si fallere nos posset, quando, eo quo dixi modo, vel dubium nobis aliquem scripturæ locum explicat, vel aliquam in fide aut moribus controversiam decidit, tota Christiana fides in immensum aliquod dubiorum chaos præcipitaretur, & vix aliquid esset in rebus ad salutem certum, quod vel inter ipsos adversarios, sine ullo fine & securâ determinatione, inter sese digladiantes, quia ab hac fidei & credendorum regulâ recesserunt, ad oculum patet. contrâ: summa est inter Catholicos concordia, in omnibus ijs quæ de fide sunt, estque velut in Republicâ benè ordinatâ & à Spiritu Sancto instituta & directâ, quarumcunque controversiarum, securâ determinatio, quam sequitur, summa inter nos quies & divina pax: ut sperare certâ cum fiducia possimus, fore nos, si fidei vita respondeat, beatos illos pacificos, qui filij DEI vocabuntur. His positis, examen huc meum repeto, Mirelij & Waldtschmidt responsiones secundum principia, hisce notabilibus expressa, ad lucem tracturus, ut judicet Lector, egone an illi obscuriores sint & tenebrarum amantiores.

Ergo initium facturus, illud primum ab adversariis contende-
ram : Quænam illa esset Ecclesia, quæ hoc illis tam præclaræ refor-
mationis beneficium deberet ? Communisne ac universalis ? quam
Catholicam dicimus : an particularis ? extra quam quidem tertiam,
nullam, nisi fortè aliam in Lunæ concavo inanes machinatores sibi
effinxissent, agnosceremus.

De Catholica dixeram, credere me, quod abnuerent ; neque
enim eos existimabam tales, qui illud Symboli Apostolici aut nega-
rent, aut ignorarent : *Credo unam, sanctam, Catholicam Ecclesiam.*
Quod si enim sancta, hoc est, integra, incorrupta ? quomodo errori
aut Idololatriæ, in cujus, ut ipsi ajunt, excidium laborant, obnoxia,
aut reformationis indiga ? alterutrum autem dicatur necesse est, aut
universalem Ecclesiam, sanctam utpote, nec reformatam esse, nec re-
formatione indignissimam : aut, si reformatione indigna & reformatam est,
sanctam non fuisse, quod est contra Symbolum : Portis inferorum,
succubuisse ; quod est contra promissionem Christi, Matth. 16. v. 18.
Christum usque ad consummationem cum ea non permansisse ; quod
est contra illud Matth. 28. v. 20. Eam à Spiritu sancto non esse do-
ctam omnem veritatem ; quod est contra illud Johan. 16. v. 13. Non
esse columnam & firmamentum veritatis ; quod est contra Aposto-
lum 1. Timoth. 3. v. 15.

Aliqui quidem hic ad frivolas distinctiones confugiunt, solam
invisibilem Ecclesiam ab erroris periculo absolventes : Visibilem
non item : imò hanc errasse & reformatam asserunt à Luthero. Invi-
sibilis autè Ecclesiæ nomine alij accipiunt triumphantem, alij Electos
solos. Verùm, citatas modò Christi promissiones ad militantem spe-
ctare Ecclesiam, nemo non videt ; quid enim alias solacij Christus
victuris adhuc dedisset Apostolis ? ad solos Prædestinatos quod atti-
net, nec de illis Christi promissiones accipi possunt, quando de Ec-
clesia totà agitur ; sunt enim omnes Prædestinati etiam in Ecclesia
visibili : si igitur tota Ecclesia Visibilis errare potest, poterit & illa
illorum Invisibilis errare, quia omnes Prædestinati, qui secun-
dum illos, invisibilem illam Ecclesiam constituunt, sunt etiam
in Ecclesia Visibili. unde quilibet ratione utens facile videt, quàm nu-
gatorium, contradictorium, invisibile sit hoc invisibilitatis effugium.

Plura

Plura huc facientia, inveniet Lector in Notabili. 5. & in prima mea
 examinis editione hic.

Manet ergo Ecclesiam universalem aut reformari non potuisse,
 aut, si reformata est, veritatem sefellisse.

Waldschmid in libello quem nominat *Abbruchung der Reddi-
 schen Schmieds Laug* pag. 92. ad primam hanc, de universali Ecclesia
 quæstionem, an errare & reformari potuerit? ait: negativam respon-
 sionem meam bonam esse, neque universalem à Lutheranis, sed par-
 ticularem Ecclesiam reformatam esse. quod accepto: causam tamen
 quare universalis Ecclesia errare nequeat adeoque nec reformari, in
 articulis fidei, à me in sanctitatem Ecclesiæ, &c. refusam, eo usque bo-
 nam esse, quando Ecclesia universalis consideratur ratione allegata-
 rum promissionum divinarum, quarum intuitu non erret, sed nec
 errare possit in fundamentalibus fidei articulis. Quod si autem,
 consideretur ratione sui, ait: & in quantum est cœtus infirmorum ho-
 minum, errare posse etiam in fundamentalibus fidei articulis, licet
 non in omnibus & singulis suis membris, & hoc respectu, eam non
 esse in sanctitate perfectâ, & reformatione indigere posse, ubi Lector
 advertas velim Waldschmidianas ineptias. Neq; enim ego infallibi-
 litatem & sanctitatem universalis Ecclesiæ in humana fidelium infir-
 mitate fundavi, sed in allegatis Christi promissionibus, per Spiritus S.
 promissam assistentiam, infirmitatem nostram ab omni prorsus er-
 rore liberantem; quod autem Ecclesiam universalem ait errare,
 posse in aliquibus membris suis, licet non omnes & singuli: fraudu-
 lenta est nominum abusus; etsi enim erret aut errarit non tantum
 hic, vel ille, sed una vel plures etiam particulares Ecclesiæ v.g. Wit-
 tenbergensis &c. non ideo dicitur errare Ecclesia Universalis. quod
 autem dicit, non omnia & singula Ecclesiæ membra errare in fide
 posse, rectè ait, si id intelligat de illis præcipuè, quos secundum Apo-
 stolum Actor. 20. *Spiritus Sanctus posuit Episcopos, Regere Ecclesiam
 Dei.* juxta 4. & 5. Notabile.

Verùm, dicit fortasse hic aliquis: possunt singuli fideles, imò
 & singulæ particulares Ecclesiæ in fide errare, ergo possunt etiam om-
 nes errare in fide. ergo & tota universalis Ecclesia. Respondeo
 ad antecedens cum distinctione: possunt singuli & singulæ errare di-
 stribu-

distributivè, hoc est, vel hæc, vel illa, vel alia particularis Ecclesia concedo antecedens, possunt singulæ copulativè errare, hoc est & illa, & alia & reliquæ &c. nego antecedens. consequens eodem modo distinguo: ergo omnes errare possunt distributivè concedo consequentiam, omnes copulativè nego consequentiam. Sicut & absolutè nego illationem alteram: idq; propter promissiones Christi. Rem exemplis declaro: Gen. 22. promisit Deus ex semine Abraham, adeoq; ex una tribuum Israel, Messiam nasciturum, & Luc. 2. Simeoni, non moriturum nisi viso Christo. hisce promissionibus suppositis, licet omnes tribus distributivè mortales fuerint, & interire tota potuerit vel tribus Manasse, vel Levi, vel alia quæcunq;: & licet omnia Simeonis membra distributivè corruptibilia fuerint, & pes ejus vel manus, oculus dexter vel sinister, vel aliud membrum in eo perire potuerit, impossibile tamen fuit, propter Divinarum promissionum infallibilitatem, copulativè omnes tribus Israel, vel omnia Simeonis membra, interire, aut hunc utroque oculo orbari, ante impletas DEI promissiones.

Ad Micrelium venio, qui primò me reprehendit, quòd fidem Patri luminum acceptum referam, & DEI donum agnoscam, quo illustratus homo firmiter credit omnibus, quæ Deus quomodocunque revelavit. non miror equidem Micreli, quod hanc meam confessionem carpat, utpotè qui nondum expertus es hoc DEI donum, adeoq; & ignoras, & fidem tuam, non Divinam sed humanam esse, & in propriis ac fallacis cerebri scripturarum interpretationibus totam quantum fundari fortasse agnoscis, ut fufius explicavi in parænesi meâ, auctius hoc anno recusâ ad propositionem 3. & 4. Quod Papam à nobis Deificatum dicis, alia refutatione non indiget, quam quod te mentiri asseram, ut facis impudentissimè, quando id alijs affirmas, quod melius ipsemet nosti. plures deinde calumnias tuis responsis præmittis, credo ut apud farinæ tuæ familiares consuetam captes, benevolentiam, quæ ubi ad rem venero, uti forex se ipsas prodent.

Multa quoque de significato, *Ecclesie Universalis, & Particularis* verbosè differis: quam secundum scripturam, sanctos Patres, rectam rationem, invenies in 3. 4. & 5. notabili, ad quæ te, cum lectore remitto, ne eadem cogar sapius repetere. Hoc tamen discas Mi-

creli, malè te Ecclesiam ideo Universalem dicere, quod credat omnia universim, quæ Apostoli docuerunt; quod si de fide Divinâ diceres, tangeres aliquid. æque etiam imperitè carpis, quod impios habeam pro membris Ecclesiæ Catholicæ; ab illius enim gremio solos infideles excludo. Ubi miror tam te esse blasphemix tuæ immemorem, cujus te convici in responsione tua 1. & 2. ad meas duodecim propositiones proximè recusas. ubi tu non tantum impios quo ad mores & vitam, sed etiam Hæreticos in fide tibi contraria docentes, veræ doces esse membra Ecclesiæ, ut Christum blasphemè dices. Addis etiam Ecclesiam Universalem errare in certis fidei capitibus, & sordes superstitionis aut Hæreseos puritati Fidei admiscere, & in periculo totalis à Christo divulsionis versari, licet aliquali fide adhuc cohareat Christo. quod primum, aliud dicere non est, quam totam quantam à Christo divelli posse Ecclesiam, quod quam clarè è mendaci tuo cerebro asseras, contra manifestas Christi promissiones, ostendi Notabili 3. 4. 5. secundò, ex hac tua Responsione, nonne vides contradictiones sequi? esset enim eadem Ecclesia fidelis quia, per fidem, ut dicis, adhuc cohæreret Christo, & esset non fidelis, quia, ut dicis, esset Hæretica & superstitiosa. & nonne scis, illum, qui vel in uno articulo fidei Christo non credit, illum totâ fide excidisse, quia infallibilem & æternam veritatem credit errare posse, dum vel uni veritati revelatæ non credit. adeoq; ignoranter me arguis, quod dixerim Ecclesiam quæ in fide reformari indiget, hoc est errat, Ecclesiam non esse. Denique cum fide confundis mores, immemor quod Christus dixerit, se rogasse pro Petro, ut ejus fides non deficeret, de moribus non dixerit. Si autem per mores intelligas moralem doctrinam, quæ ut necessaria directio toti Ecclesiæ proponitur, sic Ecclesia æque, ex promissione Christi, intallibilis est, quod falsam & erroneam de moribus doctrinam toti fidelium cœtui non proponat, quia fundamentum & Magistra veritatis, nequit, si vera Christus promisit, esse Magistra erroris, quia non esset à Spiritu Sancto docta omnem veritatem. Subnectit, me Sophisticis ambiguitatibus laqueos struere, abutendo significationibus horum terminorum: *Ecclesia, sancta, Catholica, universalis, errori obnoxia, reformationis indiga.* Quæso, quæ ambiguitas in claris propositionibus?

quas,

quas, etsi declaratione non indigent, in Tui tamen gratiam in notabilibus ita explicavi, ut sperem studiosum Rhetorem intelligere, taceo Theologum, qualem te satis imperitè jactas. Dicit tamen adhuc Micrelus præliminarem meam, & velut extra numerum positam quæstionem, terminos habere binarios & ternarios. quare hoc? Ecclesiam Catholicam dicit esse ens aggregatum: quid deinde? ergo baculus stat in angulo. Sed nunquid huic propositioni immediatè præmiseram, eam procedere tantum de Ecclesiâ Catholicâ universali, & una? nunquid vel Rhetor intelliget universalem sanctam Ecclesiam, & ipsis terminis distingui contra particulares? quæ quomodo sanctæ & erroris etiam expertes ac Catholicæ, & quâdo dici possint, etsi Theologo declarari necesse non esset, habes tamen infelix Philologe Micreli in Notabili §. quando scilicet & quamdiu manent cum universali Ecclesiâ inseparabiliter conjunctæ. Pergit adhuc Micrelus cum ventis pugnare, dicitque debuisse me potius quærere, an in Ecclesiâ illa quæ Catholica est, id est, universalis, universaliter dispersa per universum orbem, sint cœtus aliqui, qui reformatione indigeant, & ita ait purgatis terminis rem claram futuram. ita est Micreli, si cum pueris scivissem mihi rem futuram, planè tot verbis usus fuisset, sed & si cum illis mihi res fuisset, intellexissent totum hoc quod dicis, quando in quæstione præambula dixi, credere me, quod abnueretis unam, sanctam, Catholicam (quam immediatè ante ut universalem contra particularem distinxeram) Ecclesiam reformatione non indigere. & in ipsis deinde quæstionibus primam exorsus sum de Ecclesiâ particulari. sed tædet in rebus tam claris & facilibus, tam pueriliter verboso homini pluribus respondere. Arguit etiâ Micrelus cum Waldtschmidt, quod verba Lutheri male citaverim, aliqua omiserim, sed quam mendaciter uterque, facile videbit qui leget locum ex tomo à me citato. in quo tamen loco sufficit mihi Lutheri confessio, quod vera Catholica Christi Ecclesia errare non possit, & infallibilis sit, quomodo autem & respectu quorum, jam dixi in notabili 4. & 5. quam autem grande mendacium, sit illud Micrelij, cum dicit, docere Lutheranos solum Dei verbum, ostendit in Mysterio fraudis Mülmannus, & ex eo ego in memoratâ, ad meas 12. propositiones, responsione 3. & 4.

Miror etiam, Micreli, quod ea me doceri velis, quæ apud nos^{ad} adolescentibus in Catechismo traduntur : Ecclesiam scilicet triumphantem & militantem, unam adæquatè constituere Christi Ecclesiam ; quis enim hoc negat ? etsi promissiones Christi Notabili 3. alatas negat convenire Ecclesiæ militanti : quam solam si per invisibilem Tu intelligis, an ideo etiam omnes Tui eam solam intelligunt, quando tenebras invisibilitatis obtrudunt ? in Syllogismo vero hoc meo ; *Illi Ecclesia promisit Deus, portas inferni contra eam non prevalituras, à qua fideles suos regi voluit : sed à Visibili Ecclesia Deus voluit suos regi : ergo Ecclesia Visibili Deus promisit, portas inferni contra eam non prevalituras, & non solum invisibili.* nisi mihi quatuor terminos ostendis, ferulam mereris. nihil aliud pro eo adduco, solum ad Philosophos, imò dialecticos bonos provoco, tu enim eos eruere quantumvis coneris & te fatigas, frustra adhuc fuisti, nec videris intelligere, quid sint termini complexi : unde ad lauream Doctoralem te admissam miror, qui nec Magistrali dignus es, quia vim terminorum, non intelligis. An mea altera illatio ex præmissis prioribus non sequatur, facilè judicabit, qui stupor non est. Lepidum quoque mihi fuit legere, quando Micreli promissiones Christi Notab. 3. citatas, legi te accommodare singulis fidelibus, quasi ipsis factas independentè à conjunctione cum Ecclesia, quod si non dicis, nihil contra Illustrissimum Dominum Comitem dicis, sed nugaris. quomodo autem promissiones illæ Ecclesiæ & quomodo fidelibus factæ sint, iterum te remitto ad 3. 4. & 5. Notabile. Si autem singulis fidelibus eo quo dixi modo factas esse pertinaciter tueri volueris, manifestè inferri potest ex hoc sequi, nullum posse si fidem semel habet, eam amittere, adeoque nec Ecclesiam posse illam amittere, & consequenter cadere totam Vestræ reformationis insaniam. quando ad universale Philosophicum accedis, nimium quantum inscitiam tuam prodixi, neque enim univetsale philosophicum ad rem substratam, nisi valdè imperitè, accommodas, neque eas illationes apud me invenies, sicut tu eas deducis, cogorque iterum te ad Notabilia ablegare sapius citata, quia iterum in significato Ecclesiæ, cui factas promissiones Christi asserui, gravissimè hallucinaris.

Tandem præambulis absolutis ad 15. quæstijunculas, Luthera-
nis,

nis, ob reformationem, à me objectas, quas etiam contortas appellas, progredieris paucissimis dissolvendas. *Prima est, quam sit ista particularis Ecclesia quam Lutherani reformarint?* Micrelius Romanam dicit esse reformatam. Romanam Micreli reformastis Ecclesiam? quomodo? cave ne sis in respondendo præceps. aut enim fateberis Lutherum Romanam Ecclesiam non reformasse, aut ostendam te nequiter prius dissimulasse quasi nescires, quid intelligendum veniret nomine Romanæ Ecclesiæ: sive enim particularem Romanam accipiam, sive universalem, sive aliquam quamcunque particularem, v.g. Viennensem, dicentem se membrum esse Romanæ Ecclesiæ, adeoque suo etiam modo Romanam: primo, Romanam particularem, nec universalem reformavit Lutherus, quia & hæc, & ista Lutherum Hæresis damnavit, restat igitur, ut dicas, Lutherum reformasse eam particularem Ecclesiam, quæ prius cum Romanâ universali conjuncta, suo quodam, ut dixi, modo, Romana dici poterat. v. g. Wittenbergensem, unde fatearis necesse est, intelligibile esse, quod prius tanquam inexplicabile carpseras, quomodo scilicet Ecclesiæ universali possit convenire nomen Romanæ, quando ipsemet tui immemor fateris modernas Lutheranas, quas aiunt, Ecclesias, ante istam qua de agimus, egregiam scilicet, reformationem, fuisse membra Romanæ Ecclesiæ, & Romanas. & mavis jam dicere, Wittenbergensem Ecclesiam fuisse Romanam, quam fateri solam, v. g. Wittenbergensem, Magdenburgensem, &c. Ecclesias à Luthe- ro, si superis placet, esse reformatas, ut falso gloriari possis Lutherum Romanam Ecclesiam reformasse, quod esse videbas falsissimum, nisi universalitatem Ecclesiæ Romanæ confirmares, quam antea æq; audacter ac mendaciter negaveras. Waldtschmidt ingenuè fatetur particulares tantum Ecclesias à Luthe- ro reformatas, sed nec particularis Ecclesia v.g. Wittenbergensis dici potest &c. à Luthe- ro reformata, quia particularis Wittenbergensis &c. tempore Lutherana reformationis in fidei doctrina & articulis, ab universali Ecclesia non dissidebat; videtis, miselli reformatores, quam impossibile sit veritate suppressa, sinceros mendacijs colores aptare? sed de hoc plura ad Questionem 3.

2. Examini Quæstio fuit, *ubi, eotemporis, Ecclesia Universalis*

vel præcipua eius membra extiterint, quo particularis istius reformatio, quod clamant, primum est instituta, aut perfecta?

Waldtschmidt ait: Præcipua Universalis Ecclesiæ membra fuisse in Ecclesia aliqua particulari, quod extra particulares Ecclesias simul sumptas, alia nulla sit universalis Ecclesia, pro ut & ante reformationem, præcipua membra universalis Ecclesiæ dicit etiam fuisse in Ecclesia Romana. Micrelius dicit fuisse ubicunque, ubi quidem fuerint homines Baptizati, qui in communione Sanctorum remissionem peccatorum impetrarint. Waldtschmidij responsionem accepto: & partim jam dixi, partim dicturus sum postea quid ex ea sequatur. Micrelius dolosè dissimulat illam quæstionis partem, quæ erat de præcipuis Ecclesiæ membris; neque enim dicere potest, ubique locorum, ubi homines Baptizati sunt &c. esse statim præcipua Ecclesiæ membra, de quibus remitto lectorem ad Notabile 3. & 4. sed & ille Micrelij loquendi modus ineptus est, quod ibi dicat esse Ecclesiam universalem ubicunque sunt fideles baptizati in communione sanctorum, illi enim vel Ecclesia particularis, vel paucula tantum Ecclesiæ Universalis membra dici possunt, nisi hoc velit dicere, quod Ecclesia Universalis per huiusmodi pauculos, velut membra sua, eo se extendat quoque, ubi illi sunt; quod verum quidem est, sed per eam Micrelij responsionem ad meum peticum non aptè responderi, facile quilibet advertit.

3. *Quæstio fuit: in quibus articulis Ecclesia Particularis (cum reformationis usq; adeo indiga fuisse putetur) ab Universali defecerit?*

Waldtschmidt, pro responsione me ad Calvinistam remittit, & ex eo addit: non esse necessarium, tales adferre articulos, eo quod Universalis Ecclesia non sit separatus aliquis cœtus, qui extra omnes particulares Ecclesias aliquid doceat & teneat. indigna responsio tanto, quantum te jactas, Francofurti Verbi Ministro. etsi enim verum sit Ecclesiam Universalem aliam non habere doctrinam fidei, extra illam, quam habet in membris suis, quia tamen tu particulares Ecclesias reformatas dicis, quod eæ erraverint, Universalem autem, concedis ab errore liberam, nonne vides eos articulos in quibus reformatæ particulares Ecclesiæ errarunt, non posse eisdem esse cum articulis Ecclesiæ Universalis, quam das non indigere reformatione.
dein-

deinde articuli illi in quibus me ad Calvinistam remittis tempore reformationis credebantur per totam Ecclesiam, quam Universalem dicis, ergo in ijs non potuit fieri reformatio; alios igitur à te nominandos expecto.

Micrelus hic alia responsione non indiget, nisi quod more suo Catholicæ Romanæ Ecclesiæ mendacium assuat, dum dicit nos assuere merita nostra meritis Christi, cum nos omnino contrarium semper docuerimus, omne operum bonorum meritum in merita Christi refundentes. æquè falsum est nos cœnam Domini mutilare, qui totum, fidelibus, Christi corpus & sanguinem damus.

4. Quæstio fuit: *Quo anno Particularis Ecclesia (reformanda scilicet) ab Universalis desciverit? quo Imperatore aut Casare, Rege aut Duce? an defectionem illam Principaliora Universalis Ecclesia membra dissimularint? an resistere? oppugnarint? idq, ubi, quando, & à quibus factitatum? An deniq, publicis Comitibus aut decretis, ob hanc defectionem, ab Universalis proscripserint, fuerit?*

Waldtschmidt dicit, designationem temporis, uti & petita cætera superflua esse, eo quod de ipsa defectione satis constet? sicut nec sequi dicit: eò quòd tempus defectionis & cætera petita non possint ostendi in Ecclesia Judaicâ, non indignis idcirco Judaicam Ecclesiam reformatione, cum eam constet esse à Christo reformatam. pulchra responsio scilicet, quæ tanquam indubitatum supponit, quod falsum est. non enim Christus Ecclesiam Judaicam reformavit, sed terminavit, eique suam Ecclesiam sanctiorem, perfectioremq; substituit, legemque & promissa DEI non evacuavit sed implevit. adeoq; ad finem usque, nec à Judaicâ Ecclesia, etsi moribus magnam partem flagitiosâ, Spiritum Sanctum in infallibilitate directivâ circa res fidei, abstulit. Hinc Magi Jerosolymis, intellexerunt locum nativitatis Christi, & Caiphas, licet homicida, imò jam in intentione Christicida, prophetavit tamen, Spiritu Sancto afflatus; cujus causa additur; erat enim Pontifex anni illius. vides Waldtschmidt quam imperitè responderis.

Micrelus ad tempora S. Pauli hanc defectionem retrahit. & facit pro nobis rectè, Scimus enim semper fuisse Hæreses, quia esse, ut S. Paulus ait, eas oportet, ut probentur hi qui fideles sunt. Verùm,

rùm, quomodo Hæreses à primordio nascentis Ecclesiæ, & à quibus damnata sint, & Acta Apostolorum, & Historiæ testantur Ecclesiasticæ: & ita Lutherum quoque, Calvinum, & cæteros Hæresiarchas damnatos esse, Synodus Tridentina, legitimo antiquissimæ Ecclesiæ more convocata, luculenter docet, contra quam quare tenebriones moderni excipiant. vide Lector cum Micrelio supra in Notabili 4. Phocam Micreli quod parricidam vocas, pro nobis facit; ille enim etsi Tyrannus, Luthero tamen mitior fuit, nec ab obedientia Romani Pontificis se subtrahere sustinuit; quod in Tyranno, si talis fuerit, mirum magis, quia illorum proprium est, nolle superiorem pati. in Juristarum etiam messem imperitè falcem immittis, dum Patrimonium Pontificum per injuriam possideri sub Henr. IV. cœptum calumniaris. quæso Micreli, quid est injuria? certe si liberales Regum acceptatæ donationes, & ad successores fideliter transmissæ, injuria tibi sunt? tu cum tuis profectò, quidquid possides, per injuriam tenes. pergis, loco petitiæ responsonis, calumniari & mentiri, dum ais: docere nos: Christum tantum pro culpâ Originali fuisse sanguinem: nos remissionem peccatorum, non à Christi sanguine, sed nostris satisfactionibus petere, coëmere indulgentias &c. juberi. mendax igitur eris Micreli, donec in Romanâ Ecclesiâ hanc doctrinam, hæc præcepta ostenderis. Orientis Ecclesias dicis se opposuisse, imò & subtraxisse Primatui Pontificis Romani. ita est, subtraxerunt se ab ejus obedientiâ, quem multis sæculis Ecclesiæ caput post Christum secundarium, & illius in terris Vicarium agnoverant, id quod Lutherus quoque & tui fecerunt; sed quare fecerint, invenies meo Notabili 4. quo fructu verò: jugum eos docet Turcicum, quod tuo quoque; Luthero, præ Romano Pontifice, non displicuit. Reliqua quæ de Pontificibus Romanis, de Concilijs &c. calumniosè & mendaciter asseris & hic & in sequentibus, ea non refuto, quia id, præter mille alios, plenè fecerunt Bellarminus, Petrus Cottonus in Apologia pro Pontificibus, Iodocus Cœccius &c. quod si comitia Publica Imperij pro te facere & Luthero putes, lege deductionem Juridicam, hoc anno à me typis vulgatam.

§. Quæstio fuit: *Qui tandem illi sint Ecclesie Particularis reformatores, & an id muneris privatâ & propriâ, an alienâ & Publicâ auctori-*

Et oritate curandum susceperint? Micrelius ait illos fuisse: Lutherum cum Socijs, eorumque successoribus, ipsosq; terrarum Principes Ecclesiarum nutritios. Ovum scilicet, Gallinam: filij & nutritij Matrem: eos quos Spiritus Sanctus constituit Episcopos regere Ecclesiam, hos reformarunt, ij qui velut subditi ab ijs debebam regi. Bella reformatio NeoEvangelicorum! in qua potestate autem, tam monstruosa audetis? alienâ inquis & publicâ. quam verè hoc affirmes, invenies in Parænesi mea ad te, tuosque hoc anno copiosius edita, ad quam brevitatis causa te remitto, Postulato 2. Quâ fronte autem Papam Tyrannidis accuses non video; si enim is Tyrannidem exerceret, utique in suos sibi que subjectos eam exerceret. Verum tam procul abest ut eorum aliquis de hoc queratur, ut omnes potius eius directioni læti acquiescant. Nisi hoc in Tyrannidem trahere velis, quod, velut bonus pastor, scabiosas oves à sanis separet; vel, instar periti medici, infecta membra, quæ sanari nequeunt, quia nolunt, maturè refecet, ante quam virus in reliquum corpus spargant; vel, ut probus Pater, filium refractarium & incorrigibilem exheredem faciat, & è familia tam noxiam pestem proscribat. quod si Tyrannicum tibi est, & Apostolos Tyrannos facis, quando Actor. 5. in Ananiam & Saphiram: Actor. 13. in Elimam Magum. 1. Cor. 5. Corinthium illum Satanae tradendo, tam severè animadvertabant. Quorum vestigijs insistentes Successores Pontifices, à primis Ecclesiæ incunabulis, Marionitas, Valentinianos, Arianos, Aërianos (Ireneo l. 3. Tertul. de præscript. Hæret. Epiphan. hæresi 69. Basil. 27. de Spiritu Sancto &c. testibus) velut membra ita Hæresi infecta, ut medicinam non admitterent, à fidelium communione maturo consilio refecerunt, id quia continuo deinde usu Ecclesiæ ultimis hisce seculis Lutero, Calvino, alijsque nec immeritò contigit; neque nos movet quod ideo Judices Tyrannos dicitis, à quibus rectè damnati estis. Waldschmid quia nihil à Micrelio diversum dicit, idem sibi responsum habeat. cum tamen uterque Lutherum & se mediatè vocatos, & ad reformandum missos à Civili Magistratu affirmet, cuperem scire, ubi vel Christus vel Apostoli, hoc mittendi vocandique munus unquam Magistratu Civili vel commiserint vel permiserint. De quo Lector videre poterit, citatam supra recentiore Parænesim meam.

6. Quæstio fuit: *si alienâ auctoritate reformatio suscepta fuerit? an à DEO, vel Ecclesiâ universali, Luthero teste infallibili, provenerit?* Waldschmidt respondet: Reformatores commissionem reformandi mediâ à DEO per Ecclesiam particularem, extra quam minimè, sed intra quam fuerit Ecclesia Universalis, vi potestatis clavium, à quâ dependens sit hæc commissio, accepisse. Responsione hac, suam præclarè in rebus Theologicis, vel inscitiam Waldschmidt ostendit, vel communi loquendi modo abutitur, loquiturque valde inconsequenter. quomodo enim Ecclesia Universalis est intra particularem? nisi velit eam in tali Ecclesia inadæquate esse, velut si dicerem Romanum Imperium est in Francofurto, vel homo est in pede, qui est valde abusivus loquendi modus, cum æque possit stare Ecclesia Universalis sine hac vel illa particulari, licet non sine omnibus collectivè sumptis, sicut Imperium Romanum sine hac vel illa Civitate, homo in integritate sua essentiali, sine hoc vel illo membro, licet non sine omnibus collectivè sumptis, ut supra claris exemplis è scriptura ostendi. Inconsequenter Waldschmidt loquitur: quia hic fatetur potestatem vocandi & mittendi, dependere à potestate clavium, quam Christus non Principibus aut seculari potestati commisit, sed solis Apostolis, & ita solis, ut neq; discipulis omnibus eam dederit, nisi median- tibus deinde Apostolis. Vide Waldschmidt quam imperitè Tu & Micrelius missionem ad reformationis negotium, antea magistratui seculari & terrarum Principibus tribueritis.

Micrelius hanc auctoritatem in DEUM refundit, sed intra Ecclesiam Catholicam, eiusq; partem, reformationis indigam. Sed quia hoc responso tam involuto, nihil dicit; aliter respondeat, seque explicet necesse est, vel fateatur se respondere non posse.

7. Quæstio fuit: *Si à Deo Lutherus & Predicantes ad reformationis negotium missi sint, quæ pro tanta legatione adferant testimonia, quibus fidem faciant, sibi potius, quam Calvinistis, Anabaptistis &c. idem prætendentibus, credendum esse?* Waldschmidt dicit: quod Lutherus & Lutherani, mediâ tantum, non autem immediatam, missionem prætendentes, aliâ missione non indigeant, quam quâ à Christo Apostoli, eorumque Successores missi fuerunt. Iterum bone vir inconsequenter loqueris, missio enim & vocatio Apostolorum immediata fuit;

fuit; quâ tu, ut fateris, gaudere non potes, ergo nec eorum commissio, quam illi à Christo immediatè acceperunt, ad te immediatè spectat, sed aliam ostendere debes, non à Christo, nec Apostolis, nec ab eorum immediatis successoribus, sed valde mediatis & remotis successorum, legitimis tamen, successoribus; alioquin enim omnes fideles se possent, secundum tua principia, legitimos reformatores faceres, alijs testimonialibus non indigentes, quam quibus Christus suos misit ad prædicandum Evangelium: sicut hodieq; , tecum faciunt Calvinistæ, Anabaptistæ, & ceteri quicumque alij; qui æque omnes ac vos, se legitime vocatos ad reformandum aiunt; æquè ac vos reformationem suam dicunt esse Scripturæ conformem; æquè vos damnant, quam vos illos; æque veram scripturæ explicationem, & ultimum ea de re iudicium sibi solis tribuunt, quam vos. Unde, facile quoque videbis, quam nihil & ridiculè responderis, ad secundum quæstionis propositæ membrum: scilicet, quod, etiamsi iisdem pro suâ missione testimonijs, vobiscum alij vestri adversarij uterentur, illi tamen alij, testimonialibus hisce non rectè uterentur, eò quod illorum doctrina non æquè ac vestra scripturæ esset conformis, quod ipsum adversarij æquè vobis obijciunt. Micrelius, idem quia pro responsione adfert, idem sibi quoque dictum habeat, quod Waldschmidt.

8. Quæstio fuit: *an possent Lutherani illas rationes & patentes litteras explicare, quibus probarent se solos, exclusis etiam Romano Catholicis, legitimos reformatores à Deo Particularis alicujus Ecclesie constitutos?* Micrelius ait patentes illas contineri sacro Codice, sed quam sine fundamento hoc afferat, proximè quæstione 7. ostendi. Waldschmidt se remittit ad quæstionis 6. responsa sua, & ego eum quoque remitto ad refutationem ibidem meam. Quia tamen hic addit, Ecclesiam Universalem, extra particulares (collectivè nimirum sumptas, non distributivè) nullo certo loco residere, nec Ecclesiam universalem vllas commissiones dare, nisi per particulares, à quibus suos esse missos ait. Velim advertat lector, verum quidem esse particulare Ecclesiarum capita, velut legitimum, sed ab universalis Ecclesie Magistratu & legitimo Capite dependenter posse legitime mittere ad reformandam particularem quandam impropiè tamen di-

Etiam Ecclesiam sibi subjectam, v. g. certum aliquem districtum sibi subditum, non autem posse mittere reformatores ad aliam partialem Ecclesiam suæ jurisdictioni non subjectam, sed talem missionem, debere committi à Magistratu & Capite Ecclesiæ Universalis: sicut enim Elector v. g. Saxonix potest mittere legitimè, qui civilem administrationem Misnix reformat, tanquam Provinciæ sibi subjectæ; non autem potest mittere legitimè, qui administrationem civilem, corrigant in Pomerania, in Palatinatu, quia in illos non competit illi jurisdictio; si tamen Elector Saxonix ibi aliquid secundum leges Imperij reformandum putet, quod istorum locorum Principes dissimulant, Imperatorem requirere debet, ut ille tanquam communis Imperij Supremus Magistratus legitimâ viâ & ordine hoc procuret. Ita in Ecclesia Christi, quando ei se gentes v. g. Germani, adjunxerunt, submiseruntque jurisdictioni Romani Pontificis, cujus nutu missi fuere, qui Germanos Ecclesiæ adjunxerunt, fuit Germania incertos Episcopatus & Archiepiscopatus cum Imperatorum consilio divisa, & singulis sui Episcopi ab Imperatoribus quidem nominati, à Pontificibus verò semper confirmati, & in sibi subjectos Ecclesiasticâ jurisdictione donati, cum independentiâ quidem à se invicem, dependentiâ tamen à legitimo Ecclesiæ rotius Magistratu & Capite. Unde si à particulari Ecclesia quis ad reformandum mitti dicatur legitimè, non potest excedere terminos jurisdictionis ejus à quo mitti dicitur. hinc jam facile quilibet prudens lector videbit, quam pro vocatione sua sint malæ fundatæ Lutheri & Lutheranorum patentes litteræ. In quo autem talis subordinatio in Ecclesia, velut republica non minus benè ordinata, quam seculari quacunquæ aliâ, fundata sit, brevitatis amore, lectorum remitto ad Notabilia mea his præmissa, I. 3. 4. f.

9. Quæstio fuit: de Ecclesia Universalis, si ab ea forte, aut præcipuis illius membris, seu supremo Magistratu & Capite, se ad reformandum, missos Lutherani dicerent? ubi Universalis Ecclesiæ Supremus Magistratus tunc resederit? qua eius membra fuerint? an commissio, si data ea ab his fuisset, fuerit absoluta, an limitata, & circa quos præcipuè fidei articulos?

Waldschmidt primò dicit: ad hanc quæstionem se respondiisse, quod

quod scilicet Universalis Ecclesia non fuerit tempore reformationis extra particulares, quod verum est, si eas accipiat collectivè sumptas, falsum autem, si de ijs accipiat distributivè sumptis; quod autem dicit præcipua ejus, Universalis Ecclesiæ nimirum, membra & Magistratum vniuersalem ac caput, ita fuisse in Ecclesijs particularibus, vt eorum jurisdictionem intra terminos vnius particularis Ecclesiæ restringat, falsum dicit, ut priori quæstione & notabilibus meis 1. 3. 4. & 5. ostendi. Addit etiam principaliora Ecclesiæ membra non esse opus nominare. Vidit scilicet: se hic ad incudem trahi, in qua excussa scoria totus Waldschmidt concideret. quomodo enim, si omnes Ecclesiæ particulares velut scopæ dissolutæ sint à se nivicem independentes, harum Ecclesiarum membra sunt principaliora alijs? ab extrinseca sola locorum præcellentiâ, hoc peti non potest, quia illa præcellentiâ, utpote Ecclesiastica & Spiritualis, ab hac non dependet, ut planè sibi extrinsecâ. Sed & vni Ecclesiæ, in alteram jus nullum reformandi competere, priore articulo ostendi. multum igitur interest, mi Waldschmidt, scire quænam, & quare sint aliqua Ecclesiæ principaliora membra, quod tu falso dicis, ad fundamenta Reformationis nihil facere.

Pergit Waldschmid commissionem Lutheri &c. (quæ nihil adhuc probationis accepit) non absolutam, sed limitatam dicere ad sacræ scripturæ contenta. Sed, præterquam quod fundamento non subsistente, non subsistat etiam superstructio, hoc æque falso de se Calviniani affirmant, & Anabaptistæ. Nos vero Romano Catholici fundamento missionis stabilito, & in possessione legitimâ constituti, & omnium seculorum, Conciliorum, SS. Patrum consensu, citra etiam probandi obligationem, ostendimus jam sæpius nos legitime & gentes ad Christum adduxisse, & particulares diversas Ecclesias, in quas Hæretica Lutheri pravitas irreperat, secundum legitimum & recte intellectum Dei verbum reformasse. Quod à Lutheranis probandum petiveram, & adhuc peto. Micrelius me tautologum dicit, atq; hanc esse ipsissimam quæstionem secundam, sed notes ea Micreli, quæ, claritatis causa, huc repetitæ secundæ quæstioni, hic annexeram non esse in quæstione secunda. Addit: Principaliora Ecclesiæ vniuersalis membra, fuisse Regem Sueciæ, Daniæ, &c.

Quare Micreli non dicebas Imperatorem Romanorum, Regem Hispaniæ, Galliæ, Poloniæ; cum, ne pauper Christus esset, in eandem Christi Ecclesiam conjunxeris Lutheranos, Calvinianos, &c. æque ac Catholicos, aut si Regi Sueciæ & Daniæ potestatem concedis legitimè ad Reformationem mittendi, cur non eandem das Imperatori, Regi Hispaniæ, Galliæ, Poloniæ, &c. Vides, quam nihil obgannas Stetinensis vulpecula? deinde: quomodo hæc tua respenfio quadrat in loca scripturæ Notab. 2. allata? taceo Micreli, impie paries dealbate, quem cum Apostolo opto, vt ad animæ salutem, misericorditer Deus percutiat, quod hæc tua & Magistri tui doctrina, fons sit & origo, tam copiosi in Germania hac nostra & alibi profusi innoxij Christiani sanguinis: hæc classicum fuit, quo in bella intestina, in internecina odia & tot pestilentes diffidentias in mutuam cædem, in confusionem & interitum, Lutherus & Tui sacrilegâ perfidiâ dilectissimam omnium nostrum patriam, Romanum Imperium vniuersum, concitastis, sufflaminastis, & quamdiu per vestram nequitiam stabit, sufflaminare ad vsque excidium vltimum non cessabitis vti Zacharias Hogelius clarissime ostendit, Lutheranus Erfordiæ Verbi Lutherani Minister in libro suo: de pace vniuersali, piè, scilicet, promoyendâ, Año 1645. edito Erfordiæ. Ignosce Micreli verba acerbiora, sed vera tamen, & à justo dolore imperata. Cætera huc allata, jam superius sunt sufficienter refutata. Dum Pelagianismi me arguis, facile eruditus prodis, te vel non capere Pelagianorum, à nobis etiam, damnatorum, perniciofa dogmata, vel Romanæ Catholice Ecclesiæ doctrinam non intelligere.

10. Quæstio fuit: *quibus tandem argumentis, Reformationem suam (cum ipsorummet Lutheranorum iudicio, tam Ecclesia particulari, quam homines erroribus sint obnoxij) velut certius consequenda salutis medium Lutherani præsumerent, quam Calviniani, Anabaptista, &c. eodem fine, iisdem de causis aliam, à Lutheranis diuersam, reformationem instituentibus?*

Micrelius hic me tautologum vocat, quod putet idem hic me petere, quod quæstione 7. Verùm plus hic peti, verba ipsa quæstionis declarant: 7. enim quæsiueram an possent Lutherani præ Calvinianis &c. suam, ad reformationis negotium, vocationem legitimam

mam ac certam facere. Hic plus exigo; quandoquidem diversas vtriq; ingrediuntur vias, & ea quæ vt media salutis ante ipsos, (abstrahendo à Christi meritis, non ea excludendo) vniversim tanquam necessaria habita, qualis est v. g. baptismus, &c. et quæ ex prædestinatione Calvinistarum sequuntur, &c. nec eadem, nec secundum eosdem effectus, nec secundum eandem necessitatem, &c. traduntur ab his & illis. Ut, etiamsi suam vocationem, quod nec fecerunt, nec facere possunt, probassent præ Calvinianis esse legitimam: cum tamen, tanquam fragiles homines ab eâ excidere & recedere poterint, probent reformationis suæ articulos, media esse necessaria ad salutem, magis quam ij sint reformationis articuli in quibus à Calvinianis dissident, ut, si quis de viâ salutis ambigat, illum Lutherani, ad se potius ostendant debere accedere, quam ad Calvinianos aut Anabaptistas &c. quod certè non idem est, cum quæstione 7. unde palam est, Micrelium, dum quæstionis difficultatem eludere voluit, nequaquam elidere potuisse.

Waldschmidt priora repetit, & ego ad priora illum hic remitto. In refutatione autem sua ad causam 7. p. 121. & seq. æque inepte ad rem loquitur quam hic, vnde nec alia responsione dignus est. Nisi quod in suo responso epigrammate 1. satis frigidus, Lutheri sui exemplo scurrilior est, quam ut possit honestis auribus inferri. Sed pertinent ista, ad reformationis Lutheranæ fructus.

II. Quæsitum fuit: *an Ecclesia illa particularis, quam reformatam scilicet Lutherani volunt, cum Univerfali deinde se conjunxerit, an separata manserit?*

Waldschmidt animosè respondet, conjunctam esse cum Univerfali iterum. cum qua, amabo te? an cum Romana? cum qua ante deformationem vestram, Wittenbergenfis, Magdenburgenfis &c. velut membra conjuncta erant. Hoc sanè falsum esse ad oculum patet. dices: cum Catholica primorum quatuor seculorum. Quamquam & hoc falsum esse, ostendi copiosè in Parænesi mea hoc anno auctis edita, & adjunctâ illi Collatione Veteris Ecclesiæ cum novâ ex Perronio; tamen te ipsum jugilares Waldschmidt; concessisti enim Univerfalem Ecclesiam non defecisse, nec reformationis fuisse indigam, nec esse à vobis reformatam, sed particulares aliquas. Si igitur

tur Universalis Ecclesia non defecerit, debuit esse extra illas Ecclesias quas à vobis dicitis reformatas. Maximè si cum ea, vt fateris hæ post Reformationem vestram sunt iterum conjunctæ. Vides in quas te plagas tui præcipitent errores?

Micrelius hic manifestius insanit. Respondet Reformatam à Lutheranis Ecclesiam, ab Universali Apostolica Ecclesia nunquam recessisse. Risum teneatis, viri prudentes, ad hanc Responſionem. Quid enim Micreli? nunquam Wittenbergensis, Magdenburgensis, &c. Lutheranæ particulares Ecclesiæ recesserunt ab Ecclesia Universali? nã tu cum Luthero tuo flammis & rotis dignus es, qui id reformare præsumpsisti, quod à recta fide ab Universali Apostolica Catholica Ecclesia nunquam recessit. In te veniat & tui similes totus ille Christianus sanguis, in cujus profusionem tu cum buccinatoribus tuis Christianum orbem impulisti. Sed hoc tibi satis non est, nisi mihi novum mendacium affingas, dum ais, nos animas deponere, non in merito Christi Salvatoris, sed in manus sanctorum. Sed hujusmodi mendacia, quia tibi & tuis familiaria sunt, satis habeo ea suo nomine, hoc est mendacia, appellare.

12. Quæstio fuit: *Cum Lutherus tom. 3. Jen. fol. 512. concedat: extra sanctam Christi Ecclesiam, nec salutem dari nec peccatorum remissionem. an non sequatur, vel Particularem Ecclesiam cum Universali conjungendam fuisse, vel, si divisa manserit, eam peccatorum venia carere?*

Waldschmidt concedit hanc conjunctionis necessitatem incumbere Ecclesiæ particulari reformatæ, cum Universali, sed hanc negat esse Romanam Universalem sub Pontifice Romano. Det igitur Waldschmidt aliam, eam qua se conjunxerint, particulares Ecclesiæ à Luthero & Lutheranis reformatæ. Hoc mi Waldschmidt opus & labor est?

Micrelius nihil adfert, quod non in præcedentibus quæstionibus & Notabilibus solutum est. Hoc tamen admiror quod affirmet plures Papas esse, v. g. Antiochenum, Constantinopolitanum, Alexandrinum. Sed eos tamen negat Universales. Ubi es Micreli? cur, si plures Papas agnoscis, omisisti nominare Lutheranum vestrum Papam? quem primo tamen loco debueras nominare. Suspicio quare nolueris. est enim illa vobis innata superbia, vt suum cuiq; pulchrum

ehrum sit, nec vllus vestrorum prædicantium ingenij sui monstrosos
 fœtus, vllius velit iudicio vel censuræ submittere, superbissimè vo-
 bis infallibilitatem tribuentes, quam ideo Romano Pontifici nega-
 tis, licet oporteat ea propter, alias toti antiquitati satis claras Chri-
 sti promissiones, in violentas interpretationes trahere & evertere,
 cujus rei fructum, solennes illæ inter Holsatas, Helmstadienses, &
 Saxones, de verâ Lutheri doctrinâ, controversiæ palam faciunt.

13. Quæstio fuit: *Cum ex Lutheri mente necessaria ad salutem fuerit, reformatarum ab eo particularium Ecclesiarum, cum Vniversali que deficere non potuit conjunctio. quo deniq; ea loco, qua ratione facta fuerit! qua Reformatarum principaliora saltem membra, cum principalioribus Ecclesia Vniversalis membris eam conjunctionem perfecerint, seu que Vniversalis Ecclesia Regimini subiecerint, inque ejus leges juraverint?*

Waldtschmidt dicit: tunc temporis, & eo loci factam illam conjunctionem particularium Ecclesiarum cum Vniversali, quando & ubi illæ reformatæ sunt, ad normam scripturæ sacræ. Verum hæc responsio, cum supponat omnes priores responsiones esse veras & certas, quas tamen, insufficientes, imò falsas & impossibiles esse ostendi, alia hic melior adferenda est.

Micrelius præter verba plura, nihil melius adfert quam Waldtschmidt, nisi quod plures loco solidæ responsionis calumnias effundat.

14. Quæstio fuit: *Cum Lutherus Ecclesiam Vniversalem ab omni errore immunem pronunciet, propter spiritus sancti assistentiam, an Vniversalis Ecclesia, particularium factam à Luthero, &c. reformationem, aquam, salutarem, & verbo Dei concordem agnoverit? quo loco, & à quibus in eam sit itum sententiam?*

Waldtschmidt ait: Ecclesiam Vniversalem nullo certo loco residere, in ea nulla esse principaliora membra quibus regimen aliquod in particulares competat, adeoq; quæstionem supponere aliquid, quod nō conceditur, & per consequens non esse fundatam, & subsistere Reformationem Lutheranam tanquam conformem scripturæ. Sed hæc responsio est contra scripturæ loca notabili 3. allata, & contra rationes notabilis primi. atque ea quæ in antecedentibus fusè allata sunt. denique quod de conformitate reformationis cum ver-

bo DEI adducit, testimonium est in propria causa, à proprio iudicio petitum, commune omnibus omnium temporum Hæresiarchis, & jam sæpius à me cum fundamento rejectum.

Micrelius reformationis suæ confirmationem, à solis accipit reformatis, quia nemo alius illi suffragatur. Quid Orientales de Luthero & ejus reformatione senserint, sciet Micrelius quomodo Lutherus ab ijs Hæresis damnatus sit, vnde miror hominis frontem inuerecundam, quod ausit de Orientalium approbatione gloriari; licet in paucis faciant cum Lutheranis, quod & Calvinistæ, & Anabaptistæ faciunt, & hoc tamen non obstante, se mutuis lacerant convitijs & Hæreseos damnant. Ambiguitatem propositionis arguit, sed ab ea, si quæ tamen fuit, & hanc & alias in Notabilibus, & per contextum puto me prudenti lectori absolvisse.

15. Quæstio fuit: *Vnde constaret Ecclesiam particularem reformatam, ab universali ut membrum legitimum acceptatam, atque eidem incorporatam fuisse?*

Waldschmidt ait: hoc constare ex consensu doctrinæ cum Dei verbo. Sed hanc communem omnibus, quotquot à principio Ecclesiæ fuerunt, Hæreticis cantilenam esse, nec sufficientem jam sæpius ostendi. Hoc fateor, quod nullum habeant Lutherani reformationis articulum, in quo à nobis recedunt, qui non fuerit olim in Ecclesia Hæreseos damnatus, uti, P. Scherer in *Luttrischen Betted-Mantel* & citatis authoribus, ostendit libellus Anno 1606. Cracoviæ editus, & propositus, à Professoribus Academiae Hafniensis Anno 1602. cap. 14. adeoq; reformatio in reformatis articulis manifestæ Hæresis convicta.

Micrelius à Waldschmidtiana responsione nihil diversum adfert præter calumnias, quare aliud ei nihil respondendum video præter id quod jam respondi.

Vidisti jam benevole lector, quam imperitè reformationem suam hi duo impostores tuiti sint, quam calumniose, frigide, frivole, ridiculè, impiè, suam vocationem prostituerint, quamq; fragilia sint totius dictæ reformationis fundamenta. cum enim se reformatores nominent, non immerito ab eis petitur, in qua potestate hoc facitis? ad quam quæstionem quamdiu solidi nihil adferunt, pro
alijs

alijs quam impostoribus haberi prudenter nequeunt, atque eo vsque de illis aptissimè dicitur illud : Ier. 23. v. 21. Non mittebam Prophetas & ipsi currebant, non loquebar ad eos & ipsi prophetabant.

Quibus verbis, vivis omnino coloribus expressit, omnes horum temporum, Veritatis corruptores potius, quàm Ecclesiæ Reformatores, sive è Lutheri, sive Calvini, sive aliâ sectâ prodeuntes, quorum nullus suam præ alio in reformandâ Ecclesia vocationem divinâ aliquâ, aut publica Ecclesiæ Universalis autoritate stabilitam esse, potest contestari; sed præfatiâ magis phantasia inritam, privatâ autoritate susceptam, cum pertinaci errore defensam, quemadmodum clarè ex prioribus cuilibet vel modicum à ratione, aut rebus fidei instructo liquet.

Et quisquam jam dubitabit, in quanto omnes versentur discrimine, qui salutem suam ejusmodi hominum generi committant, de quibus meritò ambigas, an non potius ab animarum nostrarum jurato hoste ad eorum interitum, quàm à mundi reparatore Christo ad promovendam salutem fuerint submissi? Cùm nullus tam è Lutheri quàm Calvini hæresi, suam neque fidem, neque religionem efficaci ratione stabilire, aut eam solido inniti fundamento à primis Apostolorum temporibus per traditionem comprobari, queat demonstrare. Neque quòd ita sentiam, quisquam exulcerato adversus sectarios animo tribuat, sed illi, quam mihi pater luminum impertiri dignatus est, luci veritatis, quâ misericorditer illustratus, non possum, non tot animarum millia per diversa in rebus fidei errantia, atque adeò exitio proxima, omni contentione à tenebris ad lucem, ab hominum figmentis ad veritatem, ab interitu ad vitam revocare.

Quos proinde omnes per salutem suam nihil aliud obsecro obtestorque, nisi, ut non tam mihi quàm propriæ rationi à sinistro tamen affectu purgatæ, obsequantur, quòd si veritas cum rebus meis hoc examine contentis faciat, plus ea possit ad conversionem & animæ salutem, quàm vana hominum figmenta aut inanes respectus ad æternam perditionem.

Ipsos verò à Lutheri sectâ Ecclesiæ Reformatores; Calixtum, HaberKornium, Hülsemannum, Heuglinum, Dielherum, Micrelium, Waldtschmidt, &c. etiam atque etiam rogo, ut quàm primùm hæc

à me scripta publicèque evulgata acceperint, quanto cyus contendant ea, quæ illis hîc proposita sunt, clarè dissolvere, respondere, mentem suam explicare, quo responsa eorum cum Calvinistarum responsis comparata ostendant, num aliquid pro defensione sui adhibeant, quod à Calvinistis pro suæ reformationis integritate non sit allatum: sin minus id præstiterint, hac meritò Epigraphe eorum Lutheranismus decorandus relinquetur: *Danielis 5. v. 26.*

Appensus es in Statera & inventus es minus habens.

EXAMEN PECVLIARE,

Quo

FUNDAMENTA CALVINIANÆ HÆRESIS
DISCUTIUNTUR.

Uod ante hac postquam typis vulgassẽ, ad illud tres Calviniani Ministri, Veltius, Geldorp, & Joannes Eremita Prædicans Casselensis, respondere conati sunt. quos, in libello meo Germanicè edito sub inscriptione *Ehrenfranz* / vel corona Catholicæ Veritatis, ostendi nihil solidi, imò nihil respondisse, quod nomine responsi dignum esset; quia tamen in omnibus ferè eorum putida responsa, cum Lutheranorum præmissis responsis coincidunt, volui idem examen isti quoque subjungere.

In Confessione Dordrechtanâ Anno 1618. art. 9. Signum infallibile Veræ Fidei, in quâ salutem æternam consequi liceat, illud attribuitur, quod apud veram Ecclesiam doctrina de Sanctissimâ Trinitate à primis Apostolorum temporibus in hos usque annos semper recepta & propugnata fuerit adversus Judæos, Mahometanos, aliosq; non rectè cum Ecclesiâ sentientes; cujus modi sunt, Marcion, Manes, Praxeas, Sabellius, Samosatenus, Arrius, & quicumque alij, legitimâ

timâ Sanctorum Patrum autoritate ac consensu (qui Ecclesiæ membra fuerunt) proscripti & damnati.

Quibus omninò verbis Ecclesiam Romanam Catholicam, veram & legitimam assignari, quis neget? utpote quæ verum de Sanctissima Trinitate sensum, & semper habuerit, & adversus quoscunq; Judæos, Paganos, Turcas, Hæreticos fortissimè tuita sit. Hoc tamen, quòd ipsâ luce meridianâ clarius sit, paucis proponere, quàm multis probare maluimus, ut citiùs eò veniamus, quòd nos totius Controversiæ caput vocat. Illud igitur primum ostendam.

Nec Calvinistarum, nec Lutheranorum Ecclesiam veram aut esse, aut dici posse.

Illorum vera est Ecclesia DEI, qui doctrinam de Sanctissima Trinitate adversus jam enumeratos tùm Infideles, tùm hæreticos, nunquam non propugnârunt.

Hoc non semper, nec Calvinistæ, nec Lutherani præstiterunt.

Ergò illorum non est vera DEI Ecclesia.

Major propriâ illorum confessione habetur. Art. 9.

Minoris Veritas tam diu stat irrefragabilis, donec Calvinistæ aut Lutherani Concilium aliquod in medium adducant, quo ab Apostolorum temporibus ad hanc usque ætatem nostram, Sanctissimæ Trinitatis hostes, per Doctores suos aut oppugnati fuerint, aut condemnati. Verùm quid hoc urgeo, quod demonstrare difficile admodum est, quia impossibile. Nam,

Non entis nullæ sunt qualitates.

Cùm hi Reformatores nec semper fuerint, nec, si fuissent, id continuò præstare potuerint.

Verùm ad rem ipsam propiùs accedamus; si fortè in primis quatuor concilijs, præcipuè ad defensionem Sanctissimæ Trinitatis institutis, atq; vel idèò à Calvino l. 4. c. 9. approbatis, si inquam istis Concilijs, aliquis ex Reformatorebus seu Calvinistis, seu Lutheranis interfuisse, aut causam Sanctissimæ Trinitatis propugnandam suscepisse

piſſe deprehendatur. Annales hîc ſuos evolvant, Ephemerides re-
videant, nec operâ in re tantâ, nec labori parcant.

Quis igitur veſtrum Concilio Nicæno ab Anno 327. uſque ad
Annum 330. ſub Silveſtro Papa & Constantino Imperatore adver-
ſus Archihæreſiarcham Arrium adfuit, ibique Filium Patri conſub-
ſtantialem eſſe defendit?

Quis Constantinopolitano, in quo Anno 381. ſub Damaso
Pontifice, & Theodoſio ſeniore, damnata fuit Hæreſis Macedonij,
qui Spiritus Sancti divinitatem negabat?

Quis Ephesino ſub Cœleſtino Papa, & Theodoſio Juniore, An-
no 431. in quo damnatus Neſtorius, qui Chriſtum in duas perſonas
dividebat.

Quis Chalcedonenſi, quod ſub Sancto Leone Magno, & Mar-
ciano Auguſto Anno 451. contra Eutychetis Hæreſin celebratum
eſt, qui unam tantum naturam in Chriſto poſt incarnationem aſſe-
rebat.

Anne ex 318. Epiſcopis in Nicæno, ex 150. in Constantino-
politano, ex 200. in Ephesino, ex 630. in Chalcedonenſi, an inquam
ex iſtis aliquem, qui vel Calvini, vel Lutheri ſectam profiteretur,
ſuiſſe affirmabunt? quod ſi hoc impudentes auſint, & illud fingant,
quod ei ſit nomen, quâ ex patria oriundus, ex quâ diœceſi advene-
rit, in quo ex quatuor iſtorum Conciliorum fuerit, quibus argu-
mentis Sanctiſſimam Trinitatem adverſus citatas hæreſes defende-
rit, propugnârit?

Quis horum in quatuor primis illis Concilijs Romani Pontifi-
cis Primatui ſeſe oppoſuit, quem Nicænum *Can. 6. & 39. Arab. Edit.*
Constantinopolitanum *Can. 1. & 5.* Ephesinum *Cap. 16.* Chalcedo-
nenſe *Act. 1. & 16.* agnovit? Quis litteris Patrum illorum in Conci-
liorum ad Romanos Pontifices, & horum ad illos (quibus S. Petrus,
ejuſque Succeſſores vi verborum Chriſti, *Tu es Petrus, & Paſce oves
meas,* Paſtores univerſalis Eccleſiæ agnoſcuntur) contradixit? Quis
inquam illorum, ne acta Conciliorum in urbem à Romanis Pontifi-
cibus Sylveſtro, Damaso, Cœleſtino, S. Leone &c. confirmanda mit-
tantur, impedire conatus fuit? *Nullus ſcilicet & Nemo.*

Non

Non entis, nullæ sunt qualitates.

Nihil dico de Cœlibatu Sacerdotum in Nicæno. *Can. 3.* De Consecratione Episcoporum *Can. 4.* Sanctissimo Missæ Sacrificio. *Can. 5.* & clarissimè *Can. 14. & 18.* Jejunio quadragesimali. *Can. 5.* Observatione Festi Paschalis. *V. Act. Con.* Primatu Romani Pontificis. *Can. 6. & 39. Arab. Edit.* Distinctione Episcopi, & Sacerdotis. *Can. 8.* Diaconi, *Can. 14. 18.* De obedientia exhibenda Ecclesiæ Catholicæ. *Can. 2.* peccatorum Confessione, & manuum impositione, seu absolute Can. 9. De Pœnitentia & satisfactione. *Can. 11. 12. 14.* Item de merito bonorum operum: *l. cit.* De Viatico Moribundis dando. *Can. 13.* Sacramentorum administratione à legitimè vocatis. *Can. 13.* Jurisdictione Ecclesiastica *Can. 15. 16.*

Omitto Canonem 1. Concilij Constantinopolitani, quo hæc omnia Concilij Nicæni decreta stabiliuntur, & *Canon 6. & 39. Arab. edit.* immotus declaratur: ut & Jurisdictio Ecclesiastica *Can. 3.* & in Symbolo Remissio, non obvelatio peccatorum asseritur.

Nihil addo de Confirmatione prædictorum canonum in Ephesino Concilio, neque de Romani Pontificis primatu ibidem confirmato. Nihil de verbis Paschasij & Philippi Legati *Act. 16.* nec de templorum in memoriam B. V. & aliorum sanctorum consecratione: nec de B. Virginis, & S. Joannis in Ephesino, nec de Sancti Flaviani, in Concilio Chalcedonensi, invocatione, vbi Sanctus ille à 360. Patribus istius Concilij his verbis invocatur.

Flavianus post mortem vivit ; Martyr pro nobis oret.

Infinita alia lubens omitto, quæ à Sanctis Patribus in primis quatuor Concilijs, vel eorum Synchronis particularibus quidem, sed approbatis legitimè constituta sunt. Quòd si adversarii damnatos Hæreticos suos facere velint, Arrium, Macedonium, Nestorium, Eutychetem, &c. qui Ecclesiæ fidei, & decretis sese opposuerint, per me licet.

Nunquam sanè evincant aut demonstrabunt quemquam Sanctorum patrum à partibus eorum stetitisse, vel quæ peculiariter & sibi pro-

propria contra Ecclesiam Romanam dogmata profitentur, comprobasse, quod sufficit ad demonstrandum neminem Lutheranorum, Calvinistarum, Anabaptistarum, nec Socinianorum Concilij primis interfuisse.

Quòd si id nequeant, fateantur, igitur, quod negare non possunt: omnes eos Episcopos Romanæ Catholicæ Ecclesiæ adjunctos fuisse; atque inde apud Reformatores neque veram DEI Ecclesiam, neque Salutem reperiri posse.

Istis, mi Lector, probè cognitis, ac perspectâ falsitate, quam solam Fidei suæ fundamentum habent tam Calvinistæ, quàm Lutherani, Anabaptistæ, Sociniani, &c. facilè etiam per rectam rationem sequentia deduces.

1. Nullam apud eos legitimam esse potestatem Sanctissimum Altaris Sacramentum conficiendi, & administrandi.

2. Ex hujus potestatis defectu in eorum communione solum & nudum panem ac vinum distribui.

3. Gratuitam & frivolum Lutheranorum etiam esse controversiam de duplici specie; cum nec sub vna, nec sub utraq; Christum, sed panem solum ac vinum porrigant, Calvinistarum instar, quorum Communionem Lutherus, Convantum rusticorum in popinâ, non minùs verè quàm joculariter didicisse consueverat.

4. Eisdem Prædicantes à peccatis absolvere nequaquam posse, quòd ad id genus officij, nec ordinariam, nec extraordinariam, ut requiritur, vocationem, possint demonstrare.

5. Per illos plebi gravissimè imponi, dum loco Sacratissimi Corporis Domini nostri JESU Christi, solum panem ac vinum porrigunt, & morientes sine peccatorum solutione ad infernum demittunt.

Si enim nemo prædicandi potestatem habet, nisi ad hoc munus teste Apostolo Rom. 10. v. 15. legitimè sit vocatus, qui obsecro præsumunt Reformatores isti, aut Christi Corpus consecrare, aut peccata, pro more legitimorum Sacerdotum, remittere; cum ad hoc neque à DEO, neque ab Ecclesia vllò modo vocati, sed propriâ auctoritate, & erroris pertinaciâ inducti esse apertissimè convincantur? Hæc inquam, pie Lector, si ad veram rationis regulam examinaveris,

& ve-

& verissima deprehendes, & (quod per DEI misericordiam sperare licet) sine morâ à Sectariorum cujuscunq; hæreseos figmentis, ad veram Catholicam Ecclesiam confugies, in eâ verissimum Christi Corpus, perfectam integramq; peccatorum remissionem, atque his mediantibus æternam salutem consecuturus.

Placuit pro coronide ipsius Lutheri testimonium de integra & nunquam corrupta Romanæ Catholicæ Ecclesiæ doctrina adducere. Ita enim tom. 2. Witt. fol. 229. p. 2. in literis de reiterato baptismo ad duos Parochos, & tom. 4. Ien. fol. 320. p. 1. Anno 1544. per Donatum Reichenz:) ipse ait :

Fatemur inter Papistas multa, imò omnia bona esse, atque eadem ab illis ad nos derivata. Fatemur igitur apud Papistas veram esse sacram scripturam. 2. verum Baptismum. 3. verum Sacramentum Altaris. 4. Veras claves & potestatem ad remittenda peccata. 5. Verum prædicandi officium. 6. Verum Catechismum. v.g. 1. Pater noster. 2. Decem præcepta. 3. Articulos fidei.

Addit præterea 1. parte Wittem: super Epist. ad Gal. fol. 12. p. 1. Ecclesia Romana Sancta est, siquidem obtinet. 1. Sanctum DEI nomen. 2. Sanctum Evangelium. 3. Sanctum Baptismum. 4. Sancta Sacramenta. 5. Sacram Scripturam. 6. Textum S. Evangelij. 7. Officium & nomen Christi, quod qui habet, omnia habet.

Omnes proinde hæc Iecturos per Christi sanguinem, per salutem suam, nihil aliud obsecro, obtestorque; nisi vt non tam mihi, quàm propriæ rationi, à sinistro tamen affectu depurata, obsequantur; quòd si veritas cum rebus meis hoc examine contentis faciat, plus ea possit ad conversionem & animæ salutem, quàm hominum figmenta, inanes respectus, Iniquitas, carnis voluptates, &c. ad æternam perditionem; à quâ nos DEUS non per aliam, quàm Catholicam Fidem voluit ereptos, & in quâ Majores nostri sanctissimè, Deoque grati vixerunt, & felicissimè ad beatam vsque mortem perstiterunt.

S. Hieronymus ad Ctesiph:
Sententias Hæreticorum prodidisse,
superasse est.

Quod hoc examine de Lutheranorum & Calvinistarum sectâ, ita abunde præstitum confido, vt quisque à ratione vel mediocriter instructus, facili negotio inter sectariorum fig-
menta, & incorruptam Romanæ Ecclesiæ veritatem discernat, quò tandem in eâ Ecclesia, per veram fidem salutem consequatur æternam, quæ Apostolo teste 1. Trin. 3. v. 15. est *Columna & firmamentum veritatis*, de quâ Sanctus item Irenæus lib. 3. c. 3. ait: *ad hanc enim (Romanam) Ecclesiam propter potentiorum Principalitatem, necesse est omnem convenire Ecclesiam, hoc est, in qua semper ab his qui sunt undique, conservata est ea quæ est ab Apostolis traditio.*

Adjungo his duplicem Syllogismû Apostolicum, vt, quod hactenus paulo diductius intendi, coronidis loco strictim, & manu velut in pugnû collectâ ab adversarijs pro victoria veritatis extorqueam.

PRIOR SYLLOGISMVS
APODICTICVS

Ad

STUDIOSOS ACADEMICOS
ABERRANTES.

Uæ Religio (1) non inde ab Apostolorum tempore huc usque perpetuo duravit, sed diu post demum, & MD. quidem pauculisque post annis, extitit; (2) nullum certum & invictum fundamentum habet, cui superstrui quid solidè possit; (3) non est plantata ab homine ullo sancto, seu divinis virtutibus intus & foris ornato; (4) propaga-

pagatur à sui amantibus, instabilibus, dissentientibus; (5) Ministris utitur, nullum divinum Zelum habentibus ad conversionem Gentium ac nationum mundi vel aliorum in Christianitate seductorum hominum, neque etiam pro suo grege & agnis diligenter & particulariter sollicitis, ut fidos pastores decet; 6. spiritualem, solitariam, ab ipso Christo & sanctis Patribus summè dilectam deprædicatamque vitam vituperat ad rejicit; 7. perspicuo, & ab Ecclesia palam exposito DEI verbo expressè & pertinaciter adversatur; 8. non urget, sed negligit observantiam consiliorum Christi; 9. studium virtutum Christianarum colit frigidissimè; 10. noxium fovet errorem de Iustificatione; 11. rejicit Theologiam mysticam; 12. versionem habet Bibliorum frequenter falsam; 13. malè quoque Scripturas explicat multis locis; 14. sanctos Patres tractat irreverentissimè atq; inverecondissimè; 15. sanctis Cælitibus non tribuit honorem debitum; 16. nullam cum iisdem communionem colit; 17. sanctum in suis nullum habet; 18. nullo clarè miraculo; 19. respuit verbum DEI, vivà tantùm voce per homines aut extra Biblia traditum; 20. dilectione Christiana caret; 21. authorem habet, qui, à diabolo doctus, hæreses excitavit pessimas, 22. negat, quod nec Turcæ tamen nec Ethnici negant, castè vivi in cœlibatù posse; 23. laborat pluribus dissidijs, quàm ullà Respublica Gentilium; 24. caret sacrificio, 25. non orat pro defunctis; spernit primos in Patria sua satores fidei Christianæ, regiminis Ecclesiastici sui destituitur ordine, 28. tuetur dogmata, Catholicis opposita, quæ pridem damnata in Ecclesia vetere. 29. caret medijs consequendi salutem æternam: 30. introductorem sui nacta est vitijs inquinatissimum. 31. professoribus utitur mirè superbis. 32. & professoribus & discipulis referta est ut præsumptuosis; sic supinissimè securis, ubi gravissimè periclitantur, 33. per suos doctores non rectius, quàm iisdem damnati alij Sectarij, Scripturas intelligit atque adhibet. 34. per Doctores eosdem suos nec pugnat solidius contra Ecclesiam, quàm hæretici alij pessimi, ipsis quoque damnati. 35. pro fundamento nihil habent nisi referti vespis cerebri contumaciam. 36. monstrare nequit vetustiorum cœtum eadem secum sentientem omnia. 37. introducta est non sine gravissimis in Deum & homines injurijs, 38.

suos homines non facit credere quidquam fide divina. 39. Symbolum Apostolicum interpretatione corrumpit adulterinâ. 40. non habet formam religionis vllius. 41. carpit Matrem Catholicam ob mores filiorum ejus quorundam, ob Ecclesiâ item ipsius divitias ac splendorem. 42. nullum cudere contra fidem Catholicam valet Syllogismum, qui vitij sit expers. 43. nominatim è Scripturis argumentatur illic nunquam non pessimè. 44. nequaquam ijs nititur principijs, quibus Christiani primitus. 45. despicit Scholasticorum præclarissimos. 46. vnitatem sustulit, à Christo præceptam. 47. vetustas Ecclesiæ sustulit praxes ac dogmata, 48. Catholicis nequiter affingit absurdissima. 49. destituitur Ecclesiæ veræ notis præcipuis. 50. abolevit ferè, quicquid est vestigiorum antiquitatis Ecclesiasticæ. 51. amisit nomen Catholicæ & Romanæ. 52. fatecur contra semet, Catholicos fide sola salvari posse. 53. Concilium nullum potest celebrare, quo validè reijciat Sectas cæteras, à sese & ab Ecclesia omnibus priore digressas 54. aperuit viam latam ad perditionem. 55. nec vlllo jure flagitat probationem dogmatum omnium ex monumentis priorum seculorum. *Quæ, inquam, Religio, talis est, meritò non est habenda religio, neque constituit nobis Christi Ecclesiam veram.*

Atqui Religio Lutherana sic se habet. Vti in causis fundalis, cur Lutheranismus & Calvinismus deserendus sit, fuse demonstratum est. Ergo meritò non est Religio salvifica, neque constituit nobis Ecclesiam veram.

POSTERIOR SYLLOGISMUS A P O D I C T I C U S.

*Ad eosdem Studiosos Academicos aberrantes, ut
redeant ad Ovile Christi.*

Uæ Ecclesia 1. doctrinas fidei suæ accepit è manibus & ore Apostolorum atque fideliter hucusque conservavit. 2. Cujus hodiernos Doctores omnes à sanctis Patribus esse deceptos, absurdum didu est. 3. Quæ diligentiam incredibilem adhibet in manducendis ad Cælos animabus. 4. Retinet constanter fovetq; regularia vivendi genera. 5. Docet, servari divina mandata posse.

6. Collaudat exsequentes Evangelica consilia. 7. Maximi facit studentes unioni cum Deo mysticæ. 8. Doctores in Scripturis interpretandis humiles amat, fovetq;. 9. Nec observare desinit consuetudines antiquitatis pias. 10. Debito modo colit sanctos Cœlites. 11. Eorundem Sanctorum ingentem habet numerum. 12. abundat miraculis. 13. abundat claris dono prophetiæ. 14. abundat operarijs, amore Dei solo nullos fugientibus labores, nullaque pericula formidantibus, vt lucrentur animas. 15. semper est Spiritus Sancti adminiculo constantissimè tuita, quicquid ab hæreticis damnatum in Catholica fide. 16. contra hostes quoscunque stetit immota semper. 17. credibilitatis habet indicia, quæ desunt hæreticorum Sectis. 18. adeoque horum omnia superavit superatque molimina. 19. taliaq; habet principia, quibus & hæretici coguntur vti, contra alias Sectas. 20. cum fide sua ita coheret, vt altera deserere sine altera nequeat. 21. gremio suo semper excussit, qui Reformatum ipsam ire non veriti. 22. semper elisit objectiones Gentilium, Iudæorum, ceterorumq; hostium. 23. post seculum sextum in fide nil introduxit, novi. 24. nullumque non argumentum antagonistarum dissolvere valet. 25. nec sine injuria in sapientiam divinam dici potest desisse gubernari à Spiritu sancto. 26. nec in se suâve religione foedatur abusus quorundam suorum privatis. 27. Ministris vtitur legitimis. 28. Deum colit multo augustius, quam alibi fit vspiam. 29. vsque adeo necessaria est humano generi, vt sine ea nihil futurum sit, quod in supernaturalibus doctrinis ducatum præstare nobis queat. 30. immò vt sine ea nihil aptum sit stabilire illic mentem humanam. 31. quæque probat probanda sua fortiter ac solidè. 32. dogmatum suorum legitimos adhibet Præcones. 33. sola atque vnica Baptismum ubique in medijs quoque sectis possidet inalienabiliter & proprietarie. 34. habetq; hodie dogmata, quæ fuerunt primis etiam seculis tradita. 35. quæ dogmata, etiam ab Hæreticis deformata veriùs quàm reformata. 36. rerum item optimo conspicua est ordine. 37. nec etiam hæresios ab adversarijs argui solet sub initium. 38. sola suis institit principijs exactè. 39. nec Græcis Schismaticis accusata fuit hæresios, 40. in patriam nostram primos Evangelij Præcones destinavit sanctissimos viros,

quorum & sententijs, fidem attinentibus, etiamnum inhæret. 41. fideles reperit semper assentientes sibi, damnanti hæreticos. 42. instructa est rebus ad suum finem necessarijs omnibus. 43. nititur principijs homogenijs ac perpetuis. 44. calumniosos hostium clamores, tum de rebus alijs, tum de Dictatibus Papæ Gregorij VII. retundit per suos facillimè. 45. adversariorum spicula retorquere solet in ipsos efficacissimè, 46. atque impactum sibi ab ijsdem crimen schismatis, verissimè demum in ipsosmet recidere evincit, 47. meritissimè rejicit Pseudopoliticorum & similitum hodie Syncretistarum indignissima Axiomata, 48. disciplina, omnium ordinatissimâ, pietatem inculcat & propagat, 49. ipsis etiam hæreticorum suffragantibus hypothesibus comperitur esse vera Ecclesia. 50. Vocationem Ministrorum & successionem habet, solidissimis nixam fundamentis, 51. retinet firmiter quæ in fide placere veteribus. 52. prævalet molitionibus hæreticorum quoque posteriorum, prævalebitque sic & grassantis nunc multum latèque Syncretismi tricus. 53. deque hæreticis adeo omnibus paulatim triumphavit semper ac triumphabit. 54. præscriptionem adversus eos allegat rectissimè. 55. præ sectis omnibus est notissima toti mundo diffusissimaque, & ab initio continuatissima. 56. lacerata quidem iniurijs atrocissimis, verum talibus, quas ipsimet adversariorum prudentiores honestioresque reprobant ac detestantur. 57. acceptatur hodie in matrem à deserentibus sectas viris, omni in genere magnis, innumeris. 58. humanissimè porro cæteros seductos invitat ad sese, 59. ita insevit. insculpsitque sui memoriam hominibus, ut communes etiamnum in hæreticis loquendi formulæ prodant ipsam. 60. evidenter noscitur ex miraculis Ministrorum, imperioque in Diabolos vsitatissimo. 61. universum occupavit orbem, ita quidem, ut impossibile videatur Christum id permissurum fuisse, si tota fuisset Antichristiana. 62. nec potuit per Antichristum convertere tot gentes barbaras ad Christum. 63. merito iudicat, prudentius eum, qui Romanæ sedi subdat sese, agere, quàm illi, qui manent alieni ab ea. 64. solos suos reddit certos de possessione genuini sinceri; verbi divini. 65. rectissimè profitetur, esse incredibile, Deum solis demum Lutheranis providere voluisse de Religione pu-
 niti-

riffima. 66. sola Deum Sanctosq; eius colit ubiq; locorum, sine fine, ardentissimèq;. 67. ab hostibus non impetitur nisi calumnijs, sarcasmisq; agrestibus, inficiationibus, impudentiæ plenis. 68. nititur veritate & Autoritate. 69. semper fuit mansitque ad oculum clarè conspicua, & sola in plena possessione iurium suorum ubique; Sectis novis contrà vsque adeo ignoratis, vt non potuerint vel existere, quin simul sese palàm intruderent in vtramque Rempubli- cam. 70. supposita quoque ipsiusmet Indifferentissimi veritate, prudentissimè intratur vna & sola. 71. non solum nititur supernaturali revelatione, sed munita est rationibus naturalibus undiq;. 72. quantò magis deprimitur tantò exsurgit altiùs. 73. in suis dogmatibus, excessum inter & defectum, via semper incedit medià. 74. cunctas nationes imbuit fide Christiana. 75. resplendet sola nobilissimis excellentijs omnigenis. 76. relucet ornamentis porrò, nulli alij hōinum cœtui perinde competentibus. 77. superat alios omnes eruditionis & robore & amœnitatibus. 78. non indiguit emendatione, desinente in schisma. 79. palàm fecit, quam nulla ratione Lutheranismus aboleverit Christianismi partes plurimas. 80. suis viua certissimaque est credendi regula. 81. constanter hucusque docet fidem, nobis Germanis traditam primitus. 82. sola semper habuit pastores. 83. ac sola insignitur certissimis Ecclesiæ verè Notis: *Que, inquam Ecclesia, sic est comparata, merito est existimanda Ecclesia Christi vera, sancta, Catholica & Apostolica.*

At Romano-Catholica nostra Ecclesia sic est comparata. Quemadmodum in causis fundatis fuscè demonstratum est. Ergo illa merito est Ecclesia Christi vera, sancta Catholica, & Apostolica.

Geminum ecce Vobis Domini Academici Syllogismum dedi, ejus utriusque major quia à nemine negari potest, probatione non indiget; Minor ita probata est in causis fundatis, ut Conclusio sequatur infallibilis, quam diu allatas ibi minoris probationes solidè non elidunt Adversarij. Solidè inquam; quia inter dicere vel calumniari, & probare tantum apud prudentes interest, quantum inter sobriè sapere, & palàm insanire.

Vale.

Valete Domini Academici, & tenuem hunc laborem meum, sincero salutis Vestræ amore susceptum, pro oblati gratiosè credentia- libus, in gratiarum actionem oblatum, vobis accidisse non in- gratum ostendite. ostendetis, si legeritis eo quo vobis inscriptus est, candore. Sic Vos Deus amet, & sancta veritas in templo honoris & æternæ gloriæ æterna de vobis omnibus trophæa statuat.

Viennæ Austria 1655.

F I N I S.

